

La pel·lícula
de la història

Els artistes i la guerra

Francesc M. Rotger

La darrera cerimònia de lliurament dels premis Goya ha fet història, amb l'oposició pràcticament unànime de tota la comunitat cinematogràfica espanyola a la guerra contra Iraq (en el moment d'escriure aquestes línies, la guerra no ha esclat

at i esper que no ho faci mai; no a la guerra). Ja veurem com estan les coses i si la comunitat cinematogràfica dels Estats Units d'Amèrica (o una part de la mateixa) expressa també qualque gest antibel·licista el dia 23 d'aquest mes de març, a la gala dels premis de l'Acadèmia d'Hollywood.

Almenys, entre les pel·lícules amb més candidatures trobam *El pianista*, que tracta de la tragèdia del nazisme.

Les biografies dels artistes i dels creadors sembla que sempre han constituït un bon material amb el qual rodar pel·lícules, des d'*El loco del pelo rojo* fins a *Amadeus* passant per *Andrei*

... Amén., de Costa-Gavras, se situa als horrors del nazisme. Se centra en dos personatges, un de real, Kurt Gerstein, membre dissident de les SS, i un altre d'inventat, el capellà Ricardo Fontana...

Rublev o *Molière* (i només pos els primers exemples que em vénen al cap). *Machín: toda una vida* és una altra història, atès el seu caire documental. Ha estat molt esperada *Frida*, versió cinematogràfica de la trajectòria de la pintora mexicana Frida Kahlo. Ni Madonna ni Jennifer López, ha estat

una altra mexicana, Salma Hayek (la recordau com a bella vampiressa a *Abierto hasta el amanecer?*), qui ha aconseguit el paper i, ja que hi som, per aquesta mateixa caracterització, la primera candidatura a l'Oscar a la millor actriu protagonista d'una dona de la seva nacionalitat. *Al Sur de Grana-*

da, de Fernando Colomo, s'inspira de manera sembla que bastant lliure a la joventut d'un altre creador destacat, Gerald Brenan. Però encara dona més joc a la imaginació la pel·lícula de Miguel Hermoso *La luz prodigiosa*, que s'ambienta precisament a Granada i que, si més no, especula amb la possibilitat que Federico García Lorca hagués sobreviscut al seu afusellament (una mica com Rafael Sánchez Mazas a *Soldados de Salamina*; per cert, l'adaptació al cinema de la novel·la de Javier Cercas també s'espera amb expectació). *La luz prodigiosa* ens parla, en part, de la guerra, a més de parlar-nos de la vida (imaginada) d'un artista.

I és què, dissortadament, la guerra (i el seu entorn i les seves tragèdies) ha inspirat crec que fins i tot encara més pel·lícules que les biografies dels creadors. Com *El pianista*, *Amén.*, de Costa-Gavras, se situa als horrors del nazisme. Se centra en dos personatges, un de real, Kurt Gerstein, membre dissident de les SS, i un altre d'inventat, el capellà Ricardo Fontana (encara que inspirat en capellans de carn i os que s'oposaren als nazis), i ens recorda la postura, sens dubte diplomàtica però no gaire coherent, d'una Església Catòlica que no va condemnar, en el seu moment, els assassinats de milions de jueus (ara, en canvi, sí que ha fet explícita la seva oposició a la guerra). La seqüència reiterada dels trens que passen (amb el significat que tot d'una l'espectador entén) és una de les imatges més terribles que he vist. Amb independència de situar-se a uns llocs i a uns temps determinats, *Amén.* constitueix una apassionada crida contra la indiferència. No a la guerra. ■

Amén.